

3. Лемак О.В. Українська нація і національна безпека: аспекти співвідношення. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право»*. 2014. № 27. С. 40-44.

УДК 340.11:124.5(043.2)

Варава І.П., доктор філософії,
Івахненко К.І., здобувачка вищої освіти
другого (магістерського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПРАВОВІ ЦІННОСТІ ТА ЇХ РОЛЬ У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Право сьогодні віднесено до числа основних цінностей світової культури, що виробило людство в процесі свого розвитку. Протягом усієї сучасної історії право слугувало універсальним засобом міжособистісного спілкування. Закон, як відомо, поширюється на всі основні сфери суспільного життя: політичне, економічне, соціальне і духовне. Але, перш за все, це засіб соціального регулювання. Завдяки своїй інституційності право характеризується особливими якостями, як от: загальнообов'язковість, формальна визначеність, високий ступінь захищеності та інші, які розкривають його місію як носія значущих соціальних цінностей.

Говорячи про цінність, яка належить певному предмету, ми говоримо про персоніфікацію поняття «цінність». Вказуючи на суб'єктивний характер будь-яких ціннісних відносин, ми маємо на увазі, що цінності обумовлені практичною діяльністю людини і тісно пов'язані з нею. Цю обставину переконливо доводить той факт, що цінності змінюються, коли змінюється сама людина. Якщо інструмент середньовічної людини міг бути вершиною технічної творчості для свого часу, то зараз він має лише історичну та наукову цінність як свідчення еволюції людського суспільства. Тому неможливо розглядати людську діяльність поза контекстом цінностей, у т.ч. невід'ємною частиною соціальної та правової комунікації [2, с. 6-7].

Право є важливим інструментом та найціннішою функцією, за допомогою якого суспільство змушує державні інститути діяти в його інтересах. Держава, своєю чергою, застосовує закон для організації та раціоналізації роботи своїх інститутів і виступає ініціатором соціального розвитку і прогресу суспільства. Для окремої особистості цінність права полягає в тому, що право захищає людину від самої держави, від посягань на її особисте життя, від посягань на права і свободи людини та

громадянина. Таким чином право вказує на межі свободи та міру відповідальності учасників суспільного життя. [1, с. 180].

Цінність права знаходимо також в тому, що держава має діяти виключно в межах закону, а правові норми мають поважатися всіма без винятку членами суспільства. Іншими словами, цінність права полягає також в здатності права задовольняти потреби суспільства в соціальній справедливості. Історично доведено, що право є універсальною, необхідною і загальнообов'язковою формою вираження таких фундаментальних загальнолюдських цінностей, як рівність, свобода і справедливість.

З одного боку, право в силу своїх об'єктивних особливостей, форми та послідовності є найважливішою соціальною цінністю, що дозволяє реалізовувати соціальні ідеали, примиряти протиріччя, створювати стабільність і гарантувати індивідуальну свободу. З іншого боку, право як складна інституційна система об'єктивує усталені в суспільстві цінності за допомогою відповідних інструментів для цих цілей - правових принципів. Але, закон стосується не тільки обмежень, заборон і санкцій. Правова реальність набагато багатша і включає правову культуру, правові ідеали і, звичайно, цінності [3, с. 51].

У структурі цінностей суспільства в цілому і кожної людини зокрема завжди існують певні групи цінностей, відповідні різним поглядам. Але у свідомості кожної конкурентоспроможної людини в певний момент часу домінує певна група цінностей, які людина відносить до певного способу життя.

Ідея цінності права дозволяє нам зрозуміти ключові особливості права, що сприяє поліпшенню розуміння людьми ролі права в суспільстві, підвищенню рівня правової культури, прагненню до юридичної освіти, що знижує рівень правового нігілізму.

На моє переконання, основна цінність права в сучасних умовах полягає в створенні сприятливих правових умов для кожної людини і, тут мається на увазі, не тільки в регулюванні відносин в суспільстві, служінні інтересам держави або окремих колективних утворень, але, першою чергою, в служінні особистості.

Отже, розуміння цінності права в сучасному суспільстві має велике практичне значення і це підвищує рівень правової культури, заохочує прагнення людини до більшої обізнаності в правовій сфері, підвищення якості юридичної освіти населення. Без юридичних знань важко побудувати правильні відносини в цивілізованому суспільстві. Правова культура поступово входить в життя кожної людини, але одного знання права недостатньо. Повага до закону – наступна важлива складова цивілізованого суспільства. Переконаність індивіда в справедливості закону корінним чином визначає його громадянську позицію та спрямовує

діяльність, яка виступає вищим структурним елементом правової культури суспільства.

Література

1. Вороніна І.М. Теоретичні основи дослідження класифікації правових цінностей. *Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України*. 2016. № 6. С. 177-183.

2. Качур В.О. Категорія цінність у теорії правової культури: до визначення поняття. *Право. Людина. Довкілля: науково-практичний журнал*. 2019. № 11(1). С. 6–12.

3. Кравцов І.В. Класифікація правових цінностей та її значення для правової теорії і практики. *Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки*. 2017. Т. 200. С. 51-55.

UDC 343.33 (043.2)

Holovko S., PhD, Associate Professor,
National Aviation University, Kyiv, Ukraine

CRIMES AGAINST HUMANITY AND WAR CRIMES OF THE RUSSIAN FEDERATION IN UKRAINE

A war crime is a violation of the laws and customs of war that leads to individual criminal liability for acts committed by combatants during a conflict. These acts include intentional acts such as the intentional killing of civilians or prisoners of war, torture, hostage taking, unjustified destruction of civilian property, deceitful falsehood, wartime sexual violence, looting, and any command directives approving mass killings, including genocide or ethnic cleansing. It also includes the refusal to provide housing upon surrender, the recruitment of children into the army, and the disregard of legal distinctions of proportionality and military need.

The Russian-Ukrainian war has opened a new page of human rights violations and war crimes. The war, which has lasted almost two years, has already left its mark on the history of humanity.

The rights of people in the Ukrainian territories occupied by Russia are constantly being violated. The world is constantly shaken by reports of the terrible consequences of their war crimes, evidence of which can be found in the de-occupied territories. For example, law enforcement officers discovered a torture chamber in a children's sanatorium in Bucha. In addition, international forensic experts established that the occupiers used small metal darts, which were used since the First World War to attack infantry. It was they who caused the death of dozens of civilians [1].